

V zmysle zákona č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov Mestský úrad v Hriňovej informuje verejnosť ako sa správať v prípade vzniku mimoriadnej udalosti

Poslaním civilnej ochrany je zabezpečenie ochrany životov, zdravia a majetku obyvateľov počas trvania mimoriadnych situácií. Tieto si vyžadujú neodkladné prijímanie opatrení na znížovanie rizík ohrozenia, ako aj určenie postupov a činností pri odstraňovaní ich následkov. Hlavné úlohy činnosti mesta v oblasti civilnej ochrany, vyplývajúce zo Zamerania činnosti sú rozpracované v dokumente „Plán ochrany obyvateľstva Mesta Hriňová“ (zákon NR SR č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane a jej vykonávacích vyhlášok).

Ľudia si uvedomujú riziká, ktoré ohrozujú ich život, zdravie alebo ich majetok až vtedy, keď sú priamymi účastníkmi havárií, živelných pohrôm alebo katastrof. Dôsledky takýchto mimoriadnych udalostí potvrdzujú, že neznalosť vhodného reagovania na vzniknutú situáciu alebo jej podceňovanie spolu s panikou znásobujú straty na životoch a zvyšujú počet zdravotných poškodení ľudí. I keď jednotlivec pri mimoriadnej udalosti nemôže zvrátiť beh udalostí, môže vhodnou voľbou sa správania výrazne znížiť dopad jej následkov vo svojom okolí. Naším cieľom je poskytnúť informácie o tom, ako reagovať na vznik mimoriadnej udalosti, čo robiť, keď je ohrozený život a zdravie, alebo ako postupovať, keď je ohrozený majetok.

Analýza rizík predpokladaného vzniku mimoriadnej udalosti v obci Zvolenská Slatina

Analýza rizík predpokladaného vzniku mimoriadnej udalosti bola spracovaná na základe Aneályzy možného ohrozenia mimoriadnymi udalosťami vypracovanej Obvodným úradom vo Zvolene, Odbor civilnej ochrany a krízového riadenia z roku 2009.

Živelné pohromy:

Povodne – povodne spôsobené zvýšenou zrážkovou činnosťou spojenou prípadne s náhlym topením snehu na rieke Slatina a následné náhle rozrušenie VD Hriňová. Ostatné toky, na ktorých dochádza k vyliati: Rybný potok, Slatinský potok

Veľké lesné požiare - príčinami požiarov je najčastejšie vypaľovanie suchej trávy a nedodržanie potrebných opatrení pri kladení ohňa

Mimoriadne javy poveternostného a klimatického charakteru – klimatické pomery charakterizuje mierne vlhké stredne chladné podnebie. Výskyt teplotných inverzií v katastrálnom území obce Zvolenská Slatina vytvára značnú stupeň chemickej zraniteľnosti pri možnom úniku nebezpečných látok. V dôsledku nepriaznivých klimatických podmienok hlavne v zimnom období sú nebezpečné štátne cesty I tr. I/50 a štátne cesty II. tr. v smere Očová, v smere Zolná. Častné búrky spojené s krupobitím a veternou smršťou spôsobujú materiálne škody väčšieho rozsahu na majetku obcí, obyvateľov a právnických osôb a fyzických osôb.

Havárie:

Ohrozenie závažnou priemyselnou haváriou – v k.ú. Zvolenská Slatina sa nepredpokladá.

Umiestnenie nebezpečných látok – v súčasnosti nie sú skladované látky, ktoré by mohli byť rizikom ohrozenia zdravia obyvateľstva.

Ohrozenie spojené s únikom nebezpečných látok pri cestnej doprave – pravdepodobnosť prepravy nebezpečných látok po cestnej komunikácii I. I/50, Zvolenská Slatina - Lučenec, pri možnej cestnej havárii vzniká nebezpečenstvo ohrozenia obyvateľstva vo vzdialenosti 500 m po oboch stranách komunikácie.

Ohrozenie spôsobené leteckou prevádzkou – len v súvislosti so sporadickým výskytom letov vojenských lietadiel dislokovaných na leteckej základni Sliač a záchranných vrtulníkov, nízke riziko havárie lietadiel na medzinárodných trasách.

Ohrozenie v prípade porušenia vodnej stavby – prevádzkovaná vodná stavba Hriňová je zaradená do I. kategórie s celkovým objemom 7,277 m³ pri hladine 565,2 m n.m. Prielomová vlna, ktorá vznikne na základe rozrušenia hrádze erozívnym účinkom vody, na vodočte v Stožku pri dosiahnutí 250 zasiahne naše územie. Vyleje sa po

obidvoch brehoch rieky Slatiny, zaplaví rodinné domy na ulici SNP, Športová, Družstevná, Pod Hájom. Predpokladá sa zaplavenie priemyselných objektov v povodí – UNIAGRO, SEPO, Penzión Zlatý dukát.

Terorizmus:

Vytypované ciele možného teroristického útoku (biologické alebo chemické ohrozenie) sú objekty a zariadenia na hromadné zásobovanie obyvateľstva a priestory s vysokou koncentráciou osôb. K možným cieľom a objektom teroristického útoku v meste patria hlavne: pitná voda StVS, obchodné priestory COOP Jednota, SAMA, ZŠ s MŠ v obci, potravinárska výrobná Bryndziareň a syrárň s.r.o., pohostinské služby.

Zdroje ohrozenia v obci

Rozrušenie vodnej stavby Hriňová

Následkom rozrušenia VS Hriňová dôjde k zaplaveniu územia. Voda zaplaví časti k. ú. Obce Zvolenská Slatina a v k. ú. Slatinka, rodinné domy, mosty, poškodí komunikácie. Vznikne riziko ohrozenia životov ľudí, úhynu zvierat a zničenia úrody. V prípade poškodenia niektorých objektov môže dôjsť k haváriám a následnému úniku prevádzkových chemikálií. Pre prípad rozrušenia VS Hriňová sa ráta s evakuáciou 200 obyvateľov obce. Predpokladaná rýchlosť prielomovej vlny je 9,7 m/s, čas dobehu do obce 1-2,5 hod.. Kulminácia prielomovej vlny v postihnutých častiach obce sa predpokladá do 5 hod. Maximálna výška prielomovej vlny nad brehom dosiahne 0,80 m až 2,50 m. V postihnutých častiach mesta sa ráta so 40 % -ným zničením.

Únik nebezpečných látok

Preprava nebezpečných látok po ceste I. triedy I/50, Zvolen - Lučenec – pásмо smrteľného zamorenia je 500 m po oboch stranách cestnej komunikácie. Počet ohrozených obyvateľov v častiach SNP, Športová .

Riziko rozsiahlych požiarov

Lesný požiar – predpokladaná MU by mala charakter živeľnej pohromy, následkom ktorej by došlo k postihnutiu veľkého počtu zvierat, zničeniu alebo narušeniu poľnohospodárskych a lesných porastov. Predpokladalo by sa šírenie požiaru v smere prízemného vetra, vznik dymovej clony, následný spad prachu, sadzí a zvýšená koncentrácia oxidu uhľoňatého v ovzduší.

Terorizmus

jedná sa o vytypované ciele možného teroristického útoku (biologické alebo chemické ohrozenie). Sú to objekty a zariadenia na hromadné zásobovanie obyvateľstva a priestory s vysokou koncentráciou ľudí. K možným cieľom a objektom teroristického útoku v meste patria hlavne: obchodné priestory COOP Jednota, SAMA, školské zariadenia v obci, potravinárske výrobné Bryndziareň a syrárň s.r.o., Pekárň Chamír), inštitúcie Slovenská pošta, kostoly.

DÔLEŽITÉ TELEFÓNNE ČÍSLA TIESŇOVÉHO VOLANIA

Ak ste v ohrození života alebo zdravia, ak je ohrozený váš majetok, alebo ste účastníkom mimoriadnej udalosti, pri ktorej je ohrozený život, zdravie alebo majetok iných občanov, dožadujte sa poskytnutia pomoci na nasledujúcich telefónnych číslach tiesňového volania:

v prípade požiaru, dopravnej nehody, ohrozenia následkom živeľných pohrôm a iných mimoriadnych udalostí volajte

jednotné číslo tiesňového volania

112 – Integrovaný záchranný systém

v prípade požiaru, dopravnej nehody, ohrozenia následkom živeľných pohrôm a iných mimoriadnych udalostí volajte

150 - Hasičský a záchranný zbor

v prípade ohrozenia života a zdravia volajte

155 - Zdravotnú záchrannú službu

v prípade ohrozenia následkom trestnej činnosti alebo jej oznámení

158 - Políciu

v prípade ohrozenia alebo vzniku mimoriadnej udalosti

5394212 – obecný úrad

0903 80 6029 - predseda krízového štábu

VŠEOBECNÉ ZÁSADY PRI VYŽADOVANÍ POMOCI

Ak vyžadujete pomoc v tiesni, alebo pri oznamovaní správy o mimoriadnej udalosti uved'te:

- svoje meno a číslo telefónu, z ktorého telefonujete,
- druh udalosti (požiar, dopravná nehoda, povodeň, trestný čin a pod.),

- rozsah udalosti (požiar domu, bytu, lesa, ohrozenie života viacerých osôb, zaplavenie cesty, poľa, obce, a pod.),
- miesto udalosti,
- ak je na miesto udalosti sťažený prístup, uveďte spôsob prístupu, smer, odkiaľ je možné miesto udalosti dosiahnuť a druh prístupovej cesty (súkromná cesta, poľná cesta a pod.).
- Po ukončení hovoru počkajte na spätné volanie operátora príslušnej záchranej služby alebo polície.

Čo robiť v prípade vzniku mimoriadnej udalosti

v súvislosti s narušením VD Hriňová

Pre prípad vzniku mimoriadnej udalosti na vodnej stavbe Hriňová má obec Zvolenská Slatina pripravený evakuačný plán, ktorý zohľadňuje výpočet ničivých účinkov prielomovej vlny z VS Hriňová, vypracovaný š.p. Hydroconsult Bratislava (február 2002). Plán je upravený v súlade s vyhláškou MV SR č. 75/1995 Z.z. Za určitých okolností by mohlo dôjsť k vzniku mimoriadnej udalosti so zaplavením časti k. ú. Mesta Hriňová. Čas dobehu prielomovej vlny do obce 1-4 min. Kulminácia prielomovej vlny v postihnutých častiach mesta sa predpokladá do 1 hod. 46 min. Prielomová vlna zaplaví časti obce, zničí domy, mosty, poškodí komunikácie. Postihnuté budú časti okolo rieky Slatina – ul. SNP, Športová, družstevná, Pod Hájom. Zaplavené budú objekty: Penzión Zlatý dukát, SEPO, UNIAGRO, Autobazár, ČOV.

Na včasné varovanie obyvateľstva ohrozeného mimoriadnou udalosťou slúži autonómny systém varovania umiestnený priamo na hrádzi. Obyvateľstvo bude varované šesťminútovým stálym tónom sirén a slovnou informáciou. Na základe plánu vyznenia bude zvolaný krízový štáb a následne aj evakuačná komisia. Prvou úlohou krízového štábu bude urýchlený prieskum postihnutého územia. Následne zhodnotenie prvotných informácií a určenie ďalších krokov – vyslobodzovanie postihnutých osôb z trosiek zničených a narušených budov, z vrakov dopravných prostriedkov v zaplavenom priestore, priebeh záchranných prác, zabezpečenie zdravotníckej pomoci, veterinárnej pomoci, záchranných, lokalizačných a likvidačných prác.

Evakuačná komisia sa zvoláva podľa plánu vyznenia do miesta evakuačného strediska. Obyvateľstvo sa o evakuácii na ohrozenom území vyznenie ihneď po vyhlásení evakuácie. Správy o dosiahnutí pohotovosti evakuačnej komisie a evakuačných zariadení sa predkladajú evakuačnej komisii okresu a to ihneď. Evakuačná komisia podáva správu o stave a priebehu evakuácie denne o 6.00 hod. a o 18.00 hod. Miesto ubytovania evakuovaných je zariadenie určené na ubytovanie a dočasný pobyt evakuovaných. Pre potreby krátkodobej evakuácie (do 72 hodín) v prípade narušenia VS Hriňová sa počíta s tromi miestami určenými ako MUE a to podľa postihnutej časti obce.

Krátkodobá evakuácia obyvateľov žijúcich v postihnutej oblasti sa robí pešo, alebo súkromnou dopravou v smere do Borovín alebo priamo v smere Zolná. Predpokladaný počet osôb podliehajúcich evakuácii je 200 osôb. Miesto ubytovania evakuovaných sa nachádza v základnej škole, v kultúrnom dome, v materskej škole do 0,5km od postihnutej lokality.

Miesta ubytovania evakuovaných zabezpečujú príjem a ubytovanie evakuovaných, vedú evidenciu evakuovaných, organizujú a zabezpečujú zapojenie evakuovaných do zásobovacieho a zdravotníckeho systému, zabezpečujú evakuovaným podľa potreby a vlastných možností potrebnú starostlivosť, utvárajú podmienky na organizovanie jednotiek civilnej ochrany z evakuovaných a v určených lehotách informujú evakuačnú komisiu o počtoch evakuovaných.

Evakuácia zvierat sa bude vykonávať najmä na záchranu plemenných a cenných zvierat a vykoná sa až po ukončení evakuácie obyvateľstva. Vykonajú sa aj opatrenia na zabránenie vzniku škôd.

Evakuácia vecí sa vykoná na záchranu cenných materiálnych hodnôt, zásob, dokumentácie, technických zariadení, hnutelných umeleckých a kultúrnych pamiatok sakrálneho a muzeálneho charakteru. Vykoná sa takisto až po evakuácii obyvateľstva, pričom sa vykonajú aj opatrenia na zabránenie vzniku škôd.

Evakuačná komisia rieši samovoľnú evakuáciu (neorganizované opúšťanie ohrozeného priestoru) okamžitými opatreniami na usmernenie, spresňuje evakuačné trasy a zamedzuje prístup obyvateľstva do ohrozených priestorov.

Pre prípad, že po uplynutí 72 hodín bude naďalej trvať potreba evakuácie obyvateľov ohrozených častí obce, na účely dlhodobej evakuácie (nad 72 hodín) obec zabezpečí ďalšie miesta ubytovania evakuovaných.

Čo robiť v prípade vzniku mimoriadnej udalosti

v súvislosti s únikom nebezpečných chemických látok

Nebezpečné chemické látky spôsobujú poškodenie centrálného nervového systému, dýchacích orgánov, zažívacieho traktu, poškodenie kože, alebo narušujú metabolizmus postihnutého. V prípade havárie spojenej s únikom nebezpečných chemických látok pôsobia na okolie v podobe plynu alebo výparov.

Ked' zaznie varovný signál sirény: (mimo doby pravidelného preskúšania)
pri pobyte v budove

- zostaňte vo vnútri,
- treba sa riadiť pokynmi pracovníkov záchranných zložiek, orgánov samosprávy a štátnej správy,

- sledujte vysielanie miestneho rozhlasu,
- neopúšťajte ochranné priestory do času vydania pokynov na ich opustenie,
- vytvorte izolovaný uzavretý priestor - uzavrite a utesnite okná, dvere, vetráky, odstavte klimatizáciu,
- pripravte si improvizovanú ochranu dýchacích ciest, očí a odkrytých častí tela,
- riad'te sa podľa vysielaných pokynov, nepodceňujte riziko,
- pripravte si evakuačnú batožinu, nezabudnite si vziať so sebou doklady, cenné veci malých rozmerov, lieky a pod.,
- telefonujte len v súrnom prípade, nezaťažujte telefónne linky,
- ubezpečte sa , či vaši susedia vedia o vzniknutej situácii,
- v prípade, ak sa vo vašom okolí nachádzajú deti bez dozoru, starí alebo nevládni ľudia - pomôžte im,
- poskytnite pomoc chorým, postihnutým osobám, osobám neschopným pohybu, starším osobám, postarajte sa o deti bez dozoru,
- zachovávajte rozvahu a pokoj,
- budovu opustite len na pokyn.

pri pobyte mimo budovu

- zachovajte rozvahu, zorientujte sa podľa situácie a rozhodnite sa pre opustenie priestoru ohrozeného nebezpečnou chemickou látkou,
- vaše rozhodnutie je závislé od smeru vetra šíriaceho nebezpečnú látku zo zdroja úniku a vašej polohy; ak sa nachádzate v smere vetra a ste v časovej tiesni,
- priestor opúšťajte najkratšou cestou, podľa možností kolmo na smer vetra.

VŽDY PLATÍ !!!

Ochranná maska a akákoľvek náhrada, slúži iba na únik z ohrozeného priestoru.

Nebezpečná látka sa pri úniku šíri v smere vetra.

Únik z ohrozeného priestoru voľte kolmo na smer vetra.

Improvizovaná ochrana dýchacích ciest a povrchu tela

Improvizované prostriedky individuálnej ochrany sú určené na ochranu dýchacích ciest a očí, ak neboli vydané ochranné masky a prostriedky na ochranu povrchu tela.

Ochrana hlavy - odporúča sa použiť čiapky, šatky, šály, cez ktoré je v hodné natiahnuť kapucňu, prípadne nasadiť ochrannú prilbu (najlepšie cyklistickú, pracovnú, lyžiarsku a podobne). Najvhodnejším spôsobom ochrany úst a nosa je prekrytie týchto častí kusom flanelovej tkaniny alebo froté uterákom mierne navlhčeným vo vode, vodnom roztoku sódy alebo kyseliny citrónovej. Oči chránime okuliarmi uzavretého typu (potápačské, plavecké, lyžiarske a podobne). Vetracie prieduchy na okuliároch prelepíme lepiacou páskou.

Ochrana trupu - všeobecne platí zásada, že každý druh odevu poskytuje určitú mieru ochrany, pričom väčší počet vrstiev zvyšuje koeficient ochrany. Na ochranu môžete použiť dlhé zimné kabáty, bundy, nohavice, kombinézy, šuštiakové športové súpravy. Použité ochranné odevy je nutné dostatočne utesniť na krku, rukávoch a nohaviciach. Netesnené zapínanie a rôzne nežiaduce trhliny v odevu je nutné prelepiť lepiacou páskou. Ku všetkým ochranným odevom je vhodné použiť nepremokavý plášť (napr. plášť do dažďa) alebo plachtu prehodenú cez hlavu.

Ochrana rúk a nôh - veľmi dobrým ochranným prostriedkom rúk sú gumené rukavice. Pre ochranu nôh sú najvhodnejšie gumené a kožené čizmy, kožené vysoké topánky. Pri použití nízkych topánok je vhodné zhotoviť si návleky z igelitových vrecúšok alebo tašiek.

Pri použití improvizovanej ochrany je potrebné dodržiavať nasledujúce zásady:

- celý povrch tela musí byť zakrytý,
- všetky ochranné prostriedky je nutné čo najlepšie utesniť,
- na dosiahnutie vyšších ochranných účinkov kombinujte viac ochranných prostriedkov, alebo použite odev v niekoľkých vrstvách.

Žiadna spoločnosť nemôže byť na vznik mimoriadnej udalosti spojennej s únikom nebezpečnej látky a formu organizovaného násilia dokonale pripravená, ale musí byť pripravená tak dobre, ako je to len možné. K tomu musí byť vytvorená vhodná organizačná štruktúra, zaistené jej materiálno technické vybavenie, dokonalá komunikácia a výmena objektívnych a neskreslených informácií a tiež systematické preškoľovanie a precvičovanie. Je lepšie byť teoreticky a prakticky dobre pripravení a tieto znalosti a schopnosť nikdy nepoužiť, ako sa spoliehať na ad hoc predvzdané rozhodnutia až na mieste nešťastia

OPATRENIA PRED EVAKUÁCIOU

- Vypnúť elektrické spotrebiče s výnimkou chladničiek a mrazničiek.
- Uhasiť otvorený oheň a spaľovacie zariadenia.
- Uzatvoriť hlavné uzávery vody a plynu.
- Odpojiť anténne systémy od prijímačov.
- Pozatvárať všetky okná.
- Pripraviť si evakuačnú batožinu.
- Zamknúť dvere bytu, domu.

ODPORÚČANÁ HMOTNOSŤ EVAKUAČNEJ BATOŽINY

- pre deti do 25 kg
- pre dospelých do 50 kg

ČO VÁM NEMÁ CHÝBAŤ V BATOŽINE?

- osobné doklady, dôležité dokumenty, peniaze, cennosti malých rozmerov,
- osobné lieky, vitamíny a nevyhnutné zdravotnícke potreby,
- základné trvanlivé potraviny a nápoje v nepriepustných obaloch na 2-3 dni,
- predmety osobnej hygieny a dennej potreby,
- náhradná bielizeň, odev, obuv, nepremokavý plášť,
- prikrývka, spací vak,
- vrecková lampa, sviečka a zápalky,
- ďalšie nevyhnutné osobné veci podľa potreby a uváženia (mobilný telefón),
- pre deti nezabudnite pribalit hračku.

ZÁSADY PRVEJ POMOCI

PRVÁ POMOC - je súbor opatrení, ktoré môžu byť použité v každom čase, na každom mieste a ktoré môžu:

- zachrániť život,
- zabrániť zhoršeniu zdravotného stavu,
- urýchliť zotavenie.

Ako postupovať?

Bez ohrozenia vlastného života zistite čo sa stalo, ako prvého vždy ošetríte najviac postihnutého, zabezpečte privolanie sanitky, lekára alebo dopravu zraneného do zdravotníckeho zariadenia.

Ako poskytnúť prvú pomoc?

- Zastavte život ohrozujúce krvácanie,
- pri bezvedomí - zaistite voľnosť dýchacích ciest,
- pri zástave dýchania - poskytnite umelé dýchanie,
- pri zástave srdca - poskytnite nepriamu masáž srdca, venujte pozornosť protišokovým opatreniam.

Pamätajte! Nepotrebuje osobitné vybavenie - improvizujte, nepreceňujte svoje sily, neohrozte samého seba, nehýbte s postihnutým viac, ako je nevyhnutné!

Ďalšie informácie Vám poskytneme na OcÚ vo Zvolenskej Slatine , telefón: 045 53 94212 alebo 0911 806 029